

Doc. dr Mališa Radović
Filozofski fakultet, Nikšić

Sa promocije:

**„OD SLOGE DO ISKRE”
MONOGRAFIJA 85 GODINA FUDBALA U BJELOPAVLICIMA**

U organizaciji **Crnogorske sportske akademije** u Danilovgradu je 24. septembra ove godine, u prepunoj sali Centra za kulturu, a povodom jubileja 85 godina fudbala u Bjelopavlicima, predstavljena knjiga „**Od Sloge do Iskre**”, autora **Zdravka Gavrilovića**. Ova po mnogo čemu jedsinstvena i specifična monografija ilustrovana sa 350 grupnih i pojedinačnih slika, na 400 strana donosi do sada mahom nepoznate detalje o počecima loptanja u Bjelopavlicima, i samom Danilovgradu, kao i o razvoju ostalih sportskih klubova. Pored višegodišnjeg rada, autor je morao da uloži veliki napor kako bi došao do podataka i iste uklopio u sintetizovanu cjelinu – monografiju. On je iz godine u godinu, iz decenije u deceniju, hronološki pratio razvoj fudbalskog sporta u Bjelopavlicima, od prvih krpenjača do savremene fudbalske lopte, od pojave

O knjizi se lijepo govorilo

Svako je dao ocjenu iz svog ugla

prvih organizovanih timova, do sadašnjih ekipa u ovoj opštini. Ova monografija nije samo jedinstvena istorija fudbalske igre u Bjelopavlicima, već je i mnogo šire. Ona je na svoj način i istorija sveukupnog društvenog života ovog kraja, sportskog u prvom planu, ali i kulturnog, političkog pa i socijalnog...

Ovim se konačno porodici crnogorskih fudbalskih klubova koju čine: Budućnost, Sutjeska, Lovćen, Berane, Rudar i Gorštak koji imaju svoje monografije pridružila i Iskra.

O knjizi su govorili dr **Duško Vučeković**, bivši fudbaler i univerzitetski profesor, dr **Duško Bjelica**, predsjednik Crnogorske sportske akademije, **Radovan – Mišo Ivanović**, jedan iz generacije najstarijih igrača i osnivač Zmaja, **Milorad – Dudi Kadić**, raniji gradonačelnik Danilovgrada i bivši fudbaler, **Miodrag Stanišić**, trener Iskre, **Milan Stojović**, novinar – publicista, i autor **Zdravko Gavrilović**. Oboljeli dr **Novak Jovanović** poslao je svoje izlaganje, a umjesto takođe bolesnog **Halita Selhanovića**, jednog od osnivača, govorila je njegova kćerka **Jadranka**.

Knjiga je izašla u izdanju Crnogorske sportske akademije, urednik i jedan od recezenata dr Duško Bjelica je u svom govoru između ostalog rekao, da je trebalo ranije među korice jedne ovakve knjige utisnuti pređeni put brojnih generacija, od kojih mnogi danas nisu među živima.

„Monografijom “Od Sloge do Iskre” stiglo se bar za trenutak ono što je propušteno decenijama. To se vjerujemo, u buduće neće ponoviti. Ako je i bilo propusta autor ili neko drugi će ih sigurno otkloniti u dopunjenom, proširenom ili novom izdanju koje Fudbalskom klubu Iskri toplo preporučujem u narednom jubileju povodom 90 godina postojanja, a fudbalskim klubovima

Zori iz Spuža, koja je trenutno hit u crnogorskom fudbalu kao i Crvenoj zvijezdi iz Grlića, želim da ubrzo dobiju svoje monografije, među čijim koricama se, takođe, može puno napisati.

Ovom knjigom, posebno sportska kao i kulturna i druga zainteresovana javnost, moći će da se realno, dokumentovano a i slikovito obavijesti i uvjeri u prethodne fudbalske događaje kroz ovo štivo. Sjećanja blijede, ona se brišu, jedino je knjiga u kojoj je pisana riječ vječna”, istakao je između ostalog u svom govoru dr Duško Bjelica.

Jedan od četvorice živih utemeljivača fudbalske igre u Bjelopavlicima, 88 godišnji Radovan – Mišo Ivanović je iz „cuga” izdiktirao sastave predratnih tomova Sloge i Zmaja, što je izazvalo veliku pažnju i kasnije dugotrajan aplauz i oduševljenje prisutnih. Ivanović je između ostalog rekao da dočekan jubilej 85 godina fudbala u Bjelopavlicima, i istovremeno promovisanje ove rijetko vrijedne monografije koja ne dozvoljava da to vrijeme prekrije veo zaborava.

„Dozvolite mi da iskažem osjećanje posebne časti i zadovoljstva u ime mnogih mojih drugova koji poodavno nijesu sa nama, i u ime četvorice nas koji smo u životu, a bili smo pjetlići Sloge, a kasnije osnivači Zmaja. Hvala vam što smo se večeras svi zajedno, makar za tren sjetili onih kojih poodavno nema, a začeli su fudbalsku igru u Bjelopavlicima, i čini mi se da su i oni, sa nama večeras srećni.

Hvala svima koji su na bilo koji način doprinijeli ovom vrijednom jubileju i štampanju ove monografije”, istakao je Radovan – Mišo Ivanović.

Sala u Danilovgradu je bila tijesna da primi sve poklonike knjige

Bivši gradonačelnik Danilovgrada, nekadašnji fudbaler Spuža i sportski radnik Milorad – Dudi Kadić kaže da su Bjelopavlići vječito otvorena biblioteka čija se knjiga već odavno piše, i zato vjerujem da će se u toj čudnoj biblioteci i jedan veliki napor, i jedna mala velika priča koja već dugo traje na ovim prostorima.

„Od Sloge do Iskre je duže i starije i od 85 godina. Zov onih koje ova neobična studija nosi u sebi, je jači i snažniji od moje namjere da se manem priča u trenucima kad se previše zbori svuda i na svakoj strani. Knjiga se dakle vraća onima koji su fudbal doživljavali kao dio sebe. Fudbal je bio a vjerujem i ostao dio bjelopavličkog mentaliteta. Pisati o fudbalu u ovom vidokrugu nije jednostavna stvar. Lijepo jeste, ali ne i lako posijanu građu širom one Jugoslavije trebalo je požnjati i staviti na jedno mjesto, svakako da nije bilo moguće a da ne ostane i ponešto neubrano. No uvijek ima vremena za konačnu berbu. Ova knjiga je ustvari jedna utakmica čiji se kraj tako brzo ne nazire. Kako bi se i završila poslije toliko ljudi u fudbalu iz Bjelopavlića. Njima smo još uvijek dužnici zbog fudbala i ne samo zbog toga. Ovo je u stvari projekat koji okuplja sve u ovom i onako posvađanom svijetu punom čemera”, ocijenio je Milorad – Dudi Kadić.

Istoričar Jadranka Selhanović, koja je na promociji govorila u ime svog bolesnog oca Halita ovu knjigu je doživjela kao jedan od pokušaja da istorija dobije drugačije ili običnije lice.

„Knjiga Od Sloge do Iskre koja govori o istoriji fudbala u Bjelopavlićima, koja je svojom istraživačkom utemeljenošću, svojom strukturom i metodološkim pristupom, bez sumnje jedna od najznačajnijih knjiga te vrste koja se u Crnoj Gori pojavila. Naravno, iako se autor držao principa istorijske nauke koji obavezuje na određenu formu, stil i pristup, knjiga nije bez izvjesnog sentimentalnog naboja, barem za nas čiji su roditelji i rođaci dio te priče o fudbalu. Svi koji budu čitali ovu knjigu uočiće koliki je napor trebalo uložiti da bi se ovaj dio istorije Danilovgrada, pa i crnogorskog sporta uopšte, smjestio između dvije korice. Zahvaljujući trudu autora, ozbiljnosti i nadasve, posvećenosti sačuvan je od zaborava jedan dio naše zajedničke prošlosti i u toj prošlosti svi oni zaslužni ili nama dragi likovi. Zar je moguće na neki bolji ili pravedniji način vratiti dug svim onim entuzijastima i zaljubljenicima u „najvažniju sporednu stvar na svijetu” koji su utemeljili u ovom gradu jednu lijepu tradiciju, istakla je između ostalog Jadranka Selhanović.